

родовищ і депресійно-рифтовий режим формування нафтогазових покладів Волино-Поділля.

В будові і розвитку Волино-Поділля істотна роль належить глибинним розломам, які є головними флюїдопровідними зонами. Зони нафтонагромадження тут тяжіють до розломів і ділянок їх перетинів. Тектонічна активізація в зонах цих розломів періодично поновлювалась протягом неогену, причому активними вони є дотепер.

Головні перспективи нафтогазоносності Волино-Подільської НГО пов'язані з кам'яновугільно-девонським, силурійським (похований бар'єрний риф) і кембрійським комплексами відкладів. Загальні потенційні ресурси цієї області складають понад 100 млн. т умовного палива.

Потенційні ресурси кам'яновугільно-девонського комплексу Волино-Подільської НГО становлять 35 % від загальних ресурсів області. В зоні перетину Волинсько-Оршанського авлакогену та Львівського прогину знаходяться Локачівське і Великомоствіське газові родовища у відкладах девонського віку. Можливі пастки нафти і газу представлені, в основному, антиклінальними складками. Найперспективніші ділянки розташовані у зоні перетину Волинсько-Оршанського авлакогену з Балтійсько-Чорноморським перикратоном.

Перспективи нафтогазоносності силурійського комплексу пов'язують з органогенними спорудами баговицького, малиновецького і скальського горизонтів. Поховані силурійські рифи простягаються вузькою субмеридіональною смугою через усе Волино-Поділля від Володимир-Волинського розлому через Локачі–Горохів–Олесько–Бучач до кордону з Румунією. Першочерговими ділянками для проведення геологорозвідувальних робіт на нафту і газ є Локацька, Горохівська і Оглядівська.

Кембрійський комплекс відкладів – це регіонально нафтогазоносний комплекс південно-західної країни СЄП. Прогнозні ресурси комплексу складають понад 50 % від загальних запасів. Поклади нафти і газу можуть бути пов'язані як з традиційними антиклінальними пастками, так і з пастками неантиклінального типу, зокрема, зонами виклинювання піщаних горизонтів кембрію на підордовицько-силурійську товщу, яка вважається регіональним екраном. Найперспективніша ділянка для пошуків вуглеводневих покладів тягнеться від Володимир-Волинського розлому через Луцьк–Тернопіль до району Чернівців.

Богдан РІЗУН, Галина ГРИВНЯК, Оксана СЕНІВ

ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ ВОЛИНО-ПОДІЛЛЯ

Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України, м. Львів,
e-mail: igggk@mail.lviv.ua

У межах Волино-Поділля розташована однойменна нафтогазоносна область (НГО), яка входить до складу Балтійсько-Чорноморського перикратонного прогину та генетично пов'язана з південно-західним краєм

Східноєвропейської платформи. Заструктурно-тектонічними особливостями, які зумовлюють формування пасток нафти і газу, Волино-Поділля по Радехівському розлому можна поділити на дві частини: східну – моноклінальний схил і західну – Львівський прогин.

Доальпійська еволюція Волино-Подільської НГО відбулася при пануванні депресійного геодинамічного режиму. У її північно-східній частині виразно відчутний вплив тектонічної активізації Волинсько-Оршанського авлакогену, а на південному заході – дія горизонтальних тектонічних сил під час завершальних фаз герцинського тектогенезу.

У межах Волино-Поділля визначено такі нафтогазоносні комплекси: реально нафтогазоносний кам'яновугільно-девонський та перспективні силурійський і кембрійський. Крім того, перспективними можуть бути відклади верхнього венду і верхнього рифею та кора вивітрювання кристалічного архейсько-протерозойського фундаменту.

Кам'яновугільно-девонський комплекс відкладів – це єдиний реально нафтогазоносний комплекс. Тут розташовано два родовища природного газу – Великомоствівське й Локацьке. Потенційні ресурси цього комплексу становлять 35 % від загальних ресурсів Волино-Подільської НГО; за підрахунками фахівців УкрДГРІ та ІГГК НАНУ, це становить 107 млн тонн умовного палива. Перспективи кам'яновугільно-девонського комплексу пов'язують із Львівським прогином. Пастки нафти й газу представлені, головним чином, антиклінальними складками.

У південно-західній частині Волино-Подільської НГО зони можливого нафтогазнагромадження приурочені до смуг антиклінальних складок північно-західного простягання, ускладнених підкидо-насувами.

На північному сході НГО вони пов'язані з валоподібними підняттями північно-східного простягання (наприклад, Локацький вал). Найперспективніші ділянки розташовані в зоні перетину Волинсько-Оршанського авлакогена з Балтійсько-Чорноморським перикратоном. Перспективними також можуть бути коралові вапняки девону, які утворюють рифогенні споруди.

Перспективи нафтогазоносності силурійського комплексу пов'язують з органогенними спорудами баговицького, малиновецького і скальського горизонтів. Поховані силурійські рифи простежено у вигляді вузької субмеридіональної смуги (15–35 км) від Володимир-Волинського розлому через Локачі, Горохів, Олесько, Бучач до кордону з Румунією. Найперспективнішою є північна частина рифової смуги – від Дубненського розлому до Володимир-Волинського. Першочерговими ділянками для проведення геологорозвідувальних робіт на нафту й газ є Локацька, Горохівська й Оглядівська.

Головним перспективним нафтогазоносним комплексом Волино-Подільської НГО вважають кембрійський комплекс відкладів. За оцінкою фахівців, у ньому зосереджено понад 50 % прогнозних ресурсів вуглеводнів. Поклади нафти й газу можуть бути пов'язані як з традиційними антиклінальними пастками, так і з пастками неантиклінального типу, зокрема, зонами виклинювання пісковикових кембрійських горизонтів на підордовицько-силурійську товщу, яку трактують як регіональний екран. У

товщі кембрійських відкладів виокремлено п'ять перспективно газоносних горизонтів пісковиків. Найперспективніша ділянка для пошуків вуглеводневих покладів у зонах виклинювання пісковикових пластів на підордовицько-силурійську поверхню тягнеться з півночі на південь від Володимир-Волинського розлому через Луцьк–Тернопіль до району Чернівців. В її межах передбачають наявність як стратиграфічних пасток нафти й газу, так і літологічно й тектонічно екранованих пасток та їхніх комбінацій.

Верхньовендські теригенні породи, головним чином, пісковики, можуть бути перспективні в межах Рівненсько-Смотрицького субмеридіонального прогину, розташованого за межами Волино-Подільської нафтогазонасної області.

Як окремий розшуковий об'єкт на нафту й газ є пісковики поліської серії рифею, якими вивонений Волинсько-Оршанський авлакоген; у них виявлено позитивні ознаки нафтогазонасності. Визначено дві перспективні ділянки: перша розташована на північ від Луцька, друга – у районі між населеними пунктами Львів–Горохів–Нововолинськ. Тут рифейські пісковики перекриті базальтами волинської серії венду, які можуть слугувати покришкою для вуглеводневих покладів.

За оцінкою фахівців, в надрах України є великі ресурси (до декількох трильйонів кубометрів) сланцевого газу. На Волино-Поділлі найперспективнішими вважають глинисті породи нижнього силуру в межах території, розташованої на захід від силурійської рифової системи. Виокремлено перспективну Олеську ділянку площею 6000 км² для пошуково-розвідувальних робіт.

Олеся САВЧАК

**ГЕОХІМІЧНІ АСПЕКТИ
ПРОЦЕСІВ НАФТОГАЗОНАГРОМАДЖЕННЯ
НАФТОГАЗОНОСНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ**

Інститут геології і геохімії горючих копалин НАН України, м. Львів,
e-mail igggk@mail.lviv.ua

Геохімічні особливості покладів нафт і конденсатів різного складу визначаються геолого-геохімічними умовами їхнього надходження, віком, глибиною, літологічними та гідрогеологічними умовами залягання. На основі проведеного комплексу досліджень та порівняльного аналізу геохімічного складу нафт, конденсатів та компонентів природного газу родовищ нафтогазонасних регіонів України (Західного, Східного та Південного) виділено такі особливості: виокремлено групи нафт: у межах Західного регіону – це важкі у юрських утвореннях; легкі (олігоценів та еоценові); у межах Східного та Південного – дуже легкі та легкі. Розташування різних за складом нафт тісно пов'язане із напрямком міграції та акумуляції покладів. У напрямку міграції нафти стають важчими, у них збільшується вміст нафтенів. Догори розрізом вони змінюються від парафінових до нафтових. Такий